

SÈRIE 1**FANTASIA I JUXTAPOSICIÓ****Exercici 1 (2 punts)****Consideracions generals:**

L'alumne haurà escollit d'entre les dues opcions proposades la que li permeti demostrar millor els seus coneixements.

Les dues imatges (núm. 1 i núm. 2) són suficientment oposades en molts aspectes, però tenen, al mateix temps, punts en comú; per tant, és fàcil d'establir relacions de similitud o divergència.

Per sobre del plantejament concret que faci l'alumne, s'ha de valorar:

- 1r. La capacitat per observar i analitzar visualment les imatges.
- 2n. El coneixement i ús adequat de la terminologia.

En l'OPCIÓ A es demana que l'examinand faci una anàlisi formal, és a dir, que indiqui tot el que fa referència a l'estructura, composició, caràcter o particularitat de les formes, línies, colors, tècniques mides, etc. Alguns d'aquests aspectes són, a més, fàcilment visualitzables a través d'uns croquis, dels quals el corrector pot deduir el grau de comprensió i claredat gràfica de l'alumne. Hi ha diferents tipus de croquis, tots ells vàlids, a través d'ells el corrector ha de valorar la capacitat de l'examinand per entendre l'organització de la imatge.

En l'OPCIÓ B es demana una anàlisi semàntica, és a dir que l'alumne exposi i relacioni qüestions referides al tema i als valors simbòlics i expressius de les obres, així com les interpretacions que poden formar part del bagatge cultural pròpies del batxillerat (històriques, socials, estilístiques). L'alumne pot descriure també la seva particular interpretació de les obres. Cal valorar positivament si, a més, l'examinand és capaç d'establir relacions amb altres autors, obres i moviments.

Tant en una opció com en l'altra, cal tenir en compte que no existeix una resposta única, ni tant sols modèlica, per tant, i només com a títol orientatiu per al corrector, esmentem una llista d'idees clau per cada opció. Advertim que, malgrat que les presentem separatament, l'alumne pot respondre interrelacionadament.

Opció A

Anàlisi comparativa:

IDEES CLAU:

Similituds:

Les dues imatges són monocromes.

Tecnicament són dibuixos sobre paper.

Ambdues imatges tenen un alt grau de definició i tendència a detallar.

Predomini d'una línia irregular i fragmentada, així com de l'ús de la trama per dibuixar volums i ombres.

Aspecte caricaturesc en l'acabat.

Divergències:

La tècnica de la imatge A és tina sobre paper i la B és llapis.

En la imatge A hi ha el fons representat, mentre que a la B no.

La imatge A presenta varis elements distribuïts per l'espai, cosa que provoca que la composició sigui complexa. La B presenta tots els elements acumulats en un sol punt d'atenció, i la composició és central i simple.

Imatge A. Anna Richards (1870 - 1952): *The Mock Turtle...*, 1895. Tinta sobre cartró, 19,1 x 15,9 cm.

Síntesi d'idees clau: format gairebé quadrat. Es tracta d'un dibuix a tinta sobre paper. La composició en forma de triangle els angles del qual són: el cap de la nena, el plomall i la base de la bola del món. Tot el conjunt està dominat per les línies verticals i horitzontals que creen les figures, l'espai i el mobiliari. Aquest equilibri tant sols es veu lleugerament trencat per la diagonal dibuixada pels llibres escampats al terra. La il·luminació prové de l'angle superior dret, tot i que és molt difosa. (Aquesta explicació pot ser gràfica en lloc de verbal)

Tècnicament ens trobem davant d'una il·lustració feta amb línia i trama, sense taques, molt detallada i de caire caricaturesc, però que també si veuen trets realistes. Destaquen les diferències en la definició de les figures i i el fons: mentre que les primeres estan perfectament delimitades, el segon es fon amb el blanc del paper.

S'acceptaran tot tipus de comentaris que facin referència al llenguatge del còmic i/o il·lustració.

Valorar l'ús de la terminologia adequada.

Valorar l'encert i la claredat en el croquis de la composició en cas d'haver-n'hi.

Imatge B. Amy Cutler (1974 -): *Hekla*, 2001. Llapis sobre paper, 38,1 x 25,6 cm.

Síntesi d'idees clau: Format rectangular vertical. Es tracta d'un dibuix a llapis sobre paper. Composició estàtica i central, es tracta d'un dibuix a cos sencer d'una figura humana. El seu contorn forma un triangle isòsceles amb la base més petita que els laterals. La il·luminació prové de l'angle superior dret, tot i que és molt difosa.

Tècnicament ens trobem davant d'una il·lustració feta amb línia, trama i fregats de grafit. És molt detallada i de caire caricaturesc, però que també si veuen trets realistes.

Destaca l'absència del fons, i el fet que la figura quedi retallada damunt del blanc del paper.

S'acceptaran tot tipus de comentaris que facin referència al llenguatge del còmic i/o il·lustració.

Valorar l'ús de la terminologia adequada.

Valorar l'encert i la claredat en el croquis en cas d'haver-n'hi.

Opció B

Anàlisi comparativa:

IDEES CLAU:

Similituds:

Les dues imatges mostren personatges de caràcter fantàstic i caricaturesc, que semblen extrets de contes infantils, de l'imaginari literari o propis de la fantasia.

Ambdues imatges són de caire narratiu, ja que els elements que hi apareixen semblen explicar-nos històries i poden actuar com a il·lustracions de narracions.

A les dues imatges si poden veure juxtaposicions il·lògiques, propies de l'absurd, l'oníric o la recurrència surrealista.

A les dues s'hi denota el regust de l'època victoriana, per les vestimentes i objectes que hi apareixen.

Divergències:

A la imatge A les juxtaposicions irrelas apareixen en l'animal, en la B en la figura humana.

La manca d'un rostre identificable en el personatge de la imatge B fa que se'ns presenti com quelcom més enigmàtic i misteriós.

La imatge A respira una certa innocència mentre que la B denota una certa perversió, encara que aquesta interpretació és oberta a variants.

Imatge A. Anna Richards (1870 - 1952): *The Mock Turtle...*, 1895. Tinta sobre cartró, 19,1 x 15,9 cm.

Síntesi d'idees clau: L'obra presenta una escena fantàstica on una nena parla amb una tortuga amb cap de vaca. L'escena que és de caire caricaturesc fa referència a un famós episodi d'*Alícia en el país de les meravelles*. La imatge és de caràcter infantil però alhora absurd, ja que juga amb relacions impossibles i permet interpretacions madures. S'hi poden entreveure dos móns clarament diferenciats: el real, representat per la figura de la nena i l'imaginari, la figura del grotesc animal.

Tant les vestimentes com els objectes són típics de finals del s. XIX, això fa que augmenti la sensació d'estranyesa en el moment de col·locar un element irreal en un entorn quotidià. Tot així com que els esquemes de les il·lustracions victorianes han estat recurrents per a les il·lustracions fantàstiques, s'admetran tots els comentaris que en facin referència.

L'imatge permet interpretacions relatives a la innocència infantil, a l'imaginari dels contes de fades i a la imaginació en general.

Valorar l'ús de la terminologia adequada.

Interpretacions personals de l'obra.

Imatge B. Amy Cutler (1974 -): *Hekla*, 2001. Llapis sobre paper, 38,1 x 25,6 cm.

Síntesi d'idees clau: L'obra ens mostra un personatge fantàstic i impossible. Tot i el caràcter caricaturesc de la representació, no s'hauria d'obviar el seu contingut sociològic, doncs l'element juxtaposat en el cap de la figura femenina i la postura típica d'una mestressa de casa, pot donar peu a lectures feministes sobre els rols de la dona en la nostra societat. El caràcter protector del personatge que es denota en el fet d'amagar guilles sota les faldilles, subratlla l'anterior afirmació que naturalment pot ser entesa d'altres maneres.

Aquesta figura és molt més enigmàtica i intrigant que l'anterior, i les possibles lectures que se'n desprenen són obertes i poc clares, per això s'hauria de valorar les diferents interpretacions personals que puguin sorgir.

Hi ha una clara presència del joc de l'absurd, cosa que fa possible referir-se al surrealisme.

L'època recent en la què està datada la imatge fa que es pugui deduir que és una reelaboració de les antigues il·lustracions infantils en clau crítica.

Valorar l'ús de la terminologia adequada.

Interpretacions personals de l'obra.

Exercici 2 (8 punts)

Consideracions generals:

Aquest és un exercici englobat dins el tema "fantasia i juxtaposició". Les imatges A i B de l'exercici 1 i les de l'exercici 2 hi fan una referència explícita. L'objectiu global de l'exercici és obtenir una representació coherent entre la versemblança i la ficció. Es tracta d'un exercici de creació complex resultat de sintetitzar per part de l'examinand les següents aportacions parcials:

1- La memòria visual ja que es demanen representacions de persones, plantes i vegetació que sens dubte figuren en l'arxiu visual personal.

2- Capacitat de representació ja que es requereix versemblança i contextualització.

3- Capacitat narrativa ja que la composició ha d'obeir a un discurs intern el qual pot respondre a múltiples formulacions totes elles vàlides (naturalista, surrealista, simbòlica, argumental, etc.)

3- I especialment la intencionalitat creativa, es a dir intentar donar una resposta pròpia i original que cerqui resultats comunicacionalment més intencionats que fer una simple relació d'elements que normalment no estan relacionats.

Cal tenir en compte que:

- L'examinand té la opció de resoldre l'enunciat usant diferents graus de figuració.
- Valorar les qualitats estètiques, expressives i representatives per les quals l'examinand ha optat.
- Valorar la destresa en l'ús de la tècnica emprada i escollida lliurement.
- El risc en presentar solucions creatives

Ebossos (1 punt):

- Capacitat d'utilització del dibuix com a projecte artístic i com a mitjà de pensament visual.
- Destresa en l'ús del mitjà triat.
- Qualitat progressiva dels esbossos presentats.

Treball de 100 x 70 cm (7 punts)

- Creativitat en la interpretació de l'enunciat.
- Composició i domini de la superfície del dibuix.
- Capacitat per representar un espai tridimensional,
- Es tindrà en compte l'habilitat de l'examinand alhora d'incorporar la llum i les ombres dins del conjunt.
- Aportacions imaginatives en la composició.
- Bon tractament tècnic.
- Creació de juxtaposicions amb intenció comunicativa clara.
- Altres aspectes que l'examinador pot considerar en funció del tipus de dibuix realitzat.

D'acord amb l'enunciat el corrector pot agrupar els diferents aspectes a avaluar en quatre blocs genèrics:

A. Tractament tècnic en les representacions. Bon ús del material triat lliurement.

(Valoració orientativa: 2 punts)

B Relació entre realitat i ficció en l'aspecte general del dibuix i intencionalitat comunicativa **(Valoració orientativa: 2 punts)**

C Creativitat i risc en les aportacions.

(Valoració orientativa: 2 punts)

D. Composició (ocupació del pla gràfic, equilibri de zones, ordenació i estructura dels elements).

(Valoració orientativa: 1 punt)